

Augustinus ad virgines de sobrietate & ebrietate incipit felicit

Quoniam mortalium mutabilis mens. vel bonis aliquando. vel malis intentionibus delectetur. plerique seu plenitudine malorum ad actus bonos. siue concordia mentis ex bonis ad malos precipites transferantur: disputandi materias. morum ponderatoribus gignunt. quibus agnitis correctos letent. Inconuertibiles autem in suis iniquis moribus confundantur. **D**ifficile namque bonorum appetitores inuenies: quoniam malorum desertores. quia quoniam pluribus. & pene cunctis mortalibus dulcia sunt ea que carnem fouent que que a vicis frenant. & quoniam studii comoda a nobis suggerenda sunt honestatis: amonemus in tali proposito militare volentem. segnem. somnolentum. atque temulentum esse non debere. **Q**uonia ab his tribus vicis. nisi quis fuerit declinatque securus nunquam potest esse. vel tutus. ymo & periculis omnibus. et ipsi etiam morti erit is semper obnoxius. **F**ortitudo enim inimicum opprimat. vigilantia conantibus insidias obstitit. **S**obrietas vero preparatum cor hominis facit. **P**ropterea enim dominus deus noster patetno affectu per

pphetas et ap' os suos nobis p'cepit. ab o'ibus
viciis. & maxime ab ebrietate. q' o'ium vicioꝝ
gurges est. penitus abstinē. **D**e cuiꝝ materie
malo volumꝝ lectori aliquāta proferre. quem
tantis monitis hortamur animū intente ap=
ponere. & sermoni nostro. at si minus lucēti
qm̄ auditꝝ eloquētium. veniā dare. Suademꝝ
enī auditores rationi. & doctrine debere ad=
uertere. **N**on fucū spumātis sermonis. aut ar=
tificioſā eloquentiā expectare. **V**nde primi=
tus propter libelli titulū v'p' decorē. fructꝝ &
bona sobrietatis inquātū possumꝝ. p'feramꝝ.
& p'p'ea ebrietatis indecoras molestias publi=
cemꝝ. **S**obrietas nāq' castitatis ē. sēsus et mē=
tis mēbroꝝ o'iumꝝ tutela. castitatis. pudicicie
q'munimē. pudori p'xima amicicie pacisq' ser=
ua. honestati semp' cōiuncta. criminū vicioꝝ
q' o'ium profuga. recti iudicii tenax. memorie
recordacō. sq' inseparabilis sapiētie. secretoꝝ
custos archani velamē. lectionū & doctrine
capax. studioꝝ & artiū bonarū discipula pa=
riter & magistra. ingeniorum & capiendō=
rum pedissequa. bone fame semper auida. **I**n
cogitationibus salubria atq' utilia creans.
virtutis singulare auxilium. cuncta curatiōe

disponens. in cōgregatione honestoꝝ se ipsā
semp ingerens. **S**obrietas temeritatē fugit.
pericula cuncta declinat. mutuis officis ob-
temperat. supbiam detestat. domū familiāq;
cum moderatione gubernat fidem sibi cōmit-
tentibꝫ seruat. **E**t vt sumatī breuitꝫ dicā **S**o-
brietatis pseuerantia. inestimabil' est animi
fortitudo. omnes eam virtutes & omnes lau-
dum semper tituli cōcupiscunt. quia sine ipsa
ornari aut placere non possunt. **E**contra ebrī-
etas ab aīe iniuria incipit. & flagitioꝝ oīm
mater ē. culpaꝝ materia. radix criminū. ori-
go oīm vicioꝝ. turbatio capitis. subuersio sen-
sus. tempestas lingue. procella corporis. nau-
fragiū castitatis. **E**brietas temporis amētia
est. insania voluntaria. ignominiosus lāguor
male sana debilitacō. turpitudō moꝝ. dedecꝫ
vite. honestatis infamia. aīe corruptela. **E**bri-
etas vt quotidie cernimus. amplāꝝ familiaꝝ
qm̄ plurimos labefecit. & cura gubernacōnis
destitutos. parentum. auorumq; suorum bene-
ficia vbiq; congregata. atq; ingenti precio
cōparata vili nummo distrahere fecit. **E**brie-
tas in vtroq; sexu cuncta mala semp appetit.

et nefanda committit. ebrietas timorem dei
aufert. futurum iudicium dei de corde se ha-
bentium tollit. **E**brietas vt ait apostolus reg-
na celestia appetentibus denegat. **E**brietas
temulentis tempora furatur. dies subripit.
depositi sui non reminiscitur. & ante illum
posita nec mente nec oculis contuetur. famu-
lo vero non solum fidem aufert. sed etiã frau-
dulentũ & seruitutis officio inutilez facit. &
alia mala que comprehendere non possunt. **E**t
quoniam ab aliquantis vini non temperatur
vsus. sed potius appetitur excessus. obitus
corporis. & vite periculum. & opiniones. ac
fame grauissimum acquiritur damnum. **N**on
enim fomentis corporalibus prouisum est vi-
ni munus. sed penitus interdicitur. et sobrieta-
tis disciplina custodienda sancitur. **E**st quidẽ
in multis vite mortalium vinum necessariũ.
debilem stomachum reficit. vires deficientes
reparat. algentem frigore calefacit. vulneri-
bus infusum medetur. antidotis etiam diuer-
sis q̄ medicaminibus adiunctum. salutem
operatur. tristitiam remouet. languores em-
nes animi delet. leticiam infundit. conuiuas

honestā miscere colloquia facit. **P**aulo ampli-
us vero sumptum potanti quodammodo cō-
uertitur in venenum. **P**ropterea enī abstinē-
tiā vini. sacerdotibus primo & leuitis a dño
legimus imperatam. quia oportebat q̄ illi p̄-
mitus sobrietatis modum obseruandum su-
sciperent. qui ceteris mortalibus non dictis
sed factis p̄cepta diuina castitatis & sc̄tatis
moribus adimplerent. leuitico libro dicēte. **E**t
dixit ad aaron. vinū & oīne quod inebriare
potest non bibetis. tu & filii tui. quando in-
tratis in tabernaculum testimonii. ne moria-
mini. quia preceptum sempiternū ē in gene-
rationibus vestris. **E**zechiel quoq̄ p̄pheta si-
militer dicit. **E**t vinum non bibet omnis sac̄-
dos. cum introire inceperit in atrium interi-
us. auctorum vero secularium quamplurimi
sobrietatis preceptoꝝ libros p̄imos edide-
runt. **Q**uorum assertiones. contra ebrietatis
vicia non proferimus. quia humana decent
diuis. nō diuina huānis testimoniis cōfirmari
Quare debz̄ oꝝgrua obſuacōe sobrietas cū sac̄-
dotali affectu c̄tare. q̄a q̄ nō sobriq̄ accesserit
ad diuine maiestatis altare. sentiet mature

mortis interitum. **Q**uicumq; sacerdotali honore preeditus proximus fuerit ebrietati. vicinus est vltioni. **E**t in eos qui deo proximant si fuerint temulentis. procul non sunt vindictae que seruiant. **E**rgo quisquis diuino in munere constitutus vinolentus accesserit ad sacramenti celebrationem. mortis consequende non habet dilationem. **C**ontrarius namq; est vnicuiq; rei semper excessus. & in quocunq; sexu nimietas adhibita fuerit. viciū facit. **Q**uare quicquid immoderatum indisciplinatum q; est: proximum ruine consequitur calum. quia vbi modus non est: periculum totum est. & quecunq; res non habet temperamentum. precipitat in exicium. **S**ic itaq; dum quisquis immoderatus conuiuioq; medius. amissis modestie frenis. insana fuerit ebrietate prostratus. auersus respicit nutantes. quos integros videre nequiuit. aut smone lōgo supflua verba emitrit. & vana dicta sponit. male clamās et bene sibi sonās. vultu deiecto supin⁹. accūbit vomitiis. et sui oīno nesci⁹. spectaculū conuiuio p̄b; & dū nihil oseqt̄ sanū. nullo alio cogēte p̄t̄ vinū cordis sui archana patefacit et amicoꝝ

(Nota.)

sibi cōmissa secreta. in medium prodit. ad aē
sa autem vel crudelitatis vel turpitudinis fa-
cinora perpetranda. facili inuenit. cui nulla
sobrie mentis ratio. sed ebrietas dominat. as-
sumit inter pocula iniusta certamina. et nulli
stantibus causis. asperā excitat rixam. quia in-
terponendo verba vana. aliorū sana dicta nō
patitur et in contumeliā erigit conuiuiaz. &
i cōmū proximoꝝ. **I**sta lector ut libent accipias
admonēdū te credidi. **Q**uare lege petri apłi
epistolā ad gentes. pauli ad romanos. ad chu-
rinthios p̄mā. ad ephesios. ad thesalonicēses
ad titū caute. **P**ropterea ad ebrietatē cauēdā
dominum nostrum hiesum cristum. audi in
euangelio dicentem attendite vos. ne grauē
tur forte corpora vestra crapula & ebrieta-
te. quia dominus irascitur seruo. cui multas
plagas in aduentu imponere comminatur.
Quare abstinete vos a talibus. agentes vel
facientes. abstinete vestram insaniam. & ho-
mines vos non culpas humanas cognoscite.
& tantā turpitudinē a vobis abicite. & ebrī-
etatis cōmū totis viribꝯ declinate. **R**usticanū
qdē sed sanū dictū adūtite. vinū medicamētū

plus iusto sumptum venenum eē cognoscit.
Tantam ergo turpitudinem a vobis abicite
& ebrietatis crimina totis viribꝫ declinate.
Nota. Iocunditati non ebrietati creata ē vini mate-
ria. per cuius moderationem sitis extinguat.
nō tamen vt vsqꝫ ad ebrietatem bibatur. **Fu-**
gite crapulas. eaꝫ loquentes. aut facientes.
quibus sobrii non erubescant. **Fugite** crapu-
las que solis lugentibus. a consolantibus ami-
cis vel proximis in exequiis ingerant. dolor
enim āmissi funeris. sine vini quamuis nimie
tate temperari non potest. **T**u vero o homo
incolomis. quotidie vino cogente desideras
mori. & tanto quanto possent plurimi cum
iocunditate letari. & sobrie saturari. non con-
sideras turpe esse. plus sibi velle hominē qm̄
capit. nec stomachi sui nosse mensuram. non
cōsiderans ebrietati deunctū sue p̄tatis esse
nō posse. vt quid potādo facis excessus? nisi vt
p̄ puocatoꝝ vini insolescas i peiꝫ. **N**ascit ex
hac potādi infelicitate int̄puocatos et puocā-
tes ignominiosa certatio. et vincenti t̄p̄tudo
Nota. deterior. **E**x hoc enī multoꝝ mēbra cibos ex-
cusāt. & vino dedita p̄coꝝ debilitate. & cru-

da senectute marcescūt. & adhuc etate viri-
des tremula vibracōe quassant. inde pulmo-
nes vstiōe vini q̄tidiana putrescunt. & p̄ ora
veluti mortuoz̄ spūs tetros emittunt. In his
ergo talibus. non ratio ulla. non ulla geren-
de vite cōsilia. nō gestoꝝ aut lectionū memo-
ria. nec ulla artium aut industrie p̄uidencia.
vtpote quē prandio accumbentē. solis occi-
dentis videt occasus. & cena p̄noctantē. inspe-
ratus occupat dies. & dū iugi amētia die no-
ctuz̄ discumbēdo dormitat. aut bibit. in hac
vita adhuc positus quotidie sepelit̄. **S**ed qd
dicam vel quid taceam: huius igit̄ ebrietatis
si quippiā in feminis ceciderit que virilē sex-
um superius tantis criminuz̄ molibus onera-
uit. **N**ihil tacendum est. ymo laborandū est.
vt & que tales sunt femine. hec diuīa ammo-
nitio corrigat. & sobrias metu correptionis
ab ebrietatē cōpescat. **S**ed qm̄ ī amonendis
viris. ac sacerdotibus & leuitis v̄l ministris
h̄ libelli opusculū inchoauimus. merito oue-
nient̄q; ī feminilē sexū amonēdū a dñicis sac̄sq;
v̄ginibz̄ sūmam exordiū q̄ generalit̄ oībz̄ dig-
nitas vel sexus. ab hac amonitōe ī excusabilis

habeatur. **D**ominica virgo debet agnoscere
quibus & preceptis conueniat in sistere. vel
a quantis viciis debeat abstinere. si vult & i
seculo posita cum deo. & cum eodē post huius
vite resolutionem. in claritate celesti regna-
re. **D**ominica virgo primitus publicos debet
vitare conspectus. & platearum frequentiam
declinare. atque i domo posita. lanificio insiste-
re vel lectioni diuine. **D**ominica virgo in se-
minarum laicarum conuentu consedens vel
consistēs. ne verbis scurrilibus. neque lubricis
earum aut canticis. presentie tue quippiam
facias. sed magis fugias. oculos tuos auresque
concludas. **N**e dei timore deprauata. diabo-
licas cogitationes sensui immittas. quibus in
breui forte disperas. **D**onica virgo nec orna-
tu capitis. nec habitu come. nec oculis rectis
aut letis sed accliuibus ad terram cum vultu pcedat
ne in seruales inducat amores. & si ipsa non pe-
reat. aliis causa perditionis existat. **O**culorum
enim cupiditas. quos anime interitus faciat.
euangelica vox nobis semper pronunciat. **D**onica
virgo ab omni in verecundo sermone vel risu debet
se penitus abstinere & cum silentio et disciplina omnes

vitam suā ornare. **D**ominica virgo que vultū
suum ob splendorem genarum aliquo fūco in
fecerit. In isaia propheta de filiabus syon p̄
missā sententiā permanebit. **D**ominica v̄go
vt de viduis apostolus docet. & sermone gar
rula. aut loquacitate verbosa. vel curiositate
superflua. casta non potest iudicari. ymo pro
stituta. & ad luxuriam magis accendi. **D**nica
virgo. nulli te viroꝝ cuiꝰlibet etatis. sine
grauissimarum mulieꝝ presentia. singulari
habaculo vel colloquio credas. & cū sola in
tabernaculo consistis. clausis super te ianuis
sedeas. nulliꝰ viroꝝ pulsanti facile ianuā tuā
pandas. ne forte ī suspicōꝝ t̄pissimā. aut ī pu
doris tui naufragium. cadas. **D**nica v̄go. ī o
cis quibus viri cubitant. nō debet accedē. ne
ipsa se velut scortū credat suis corruptoribꝰ
p̄buisse. **D**nica virgo. male docenti miserabi
lisꝰ vite femie. vt aliquādo sinistra opinōe
vexate cōsortiū colloquiumꝰ declina. quoniā
corrumpi mores bonos. colloquii malis pau
lus apostolus docet. **D**ominica virgo ob exti
guendas libidines vel omnis lasciuie flāmas
ieiunius & abstinentie debet operam dare.

orationibus die noctuq; insistere. si cupit &
laqueos diaboli insidiantis euadere. & ad pro
missa virginitatis premia peruenire. **D**ñica
virgo. omnem fratrem quē vitandū mala fa
ma cōmendat. nimis fuge. & quātū potes ab
eo. vel ab eꝝ conuiuio. tuos accessus declina.
nonne scias ex coniuiali colloquio mollesce
libidinis vicia: & exinde ad fornicationis ve
nire peccata. **D**ominica virgo vt cito cōcludā
ab oībus illecebris gula abstinens esse debz.
& paruo victui vel potui debet eē contenta.
& honesta taciturnitate sp̄ ornata. **D**ñicā v̄ginē
dei beneficium ē irasci nescire. nosse magis
iracundiā cohibere. cunctis benignā existere.
oculis non annuere. dolo et malicia linguā nō
fabricare. aliene domꝝ secreta auscultare: nec
prodē auariciā cupiditatēq; fugere. sibi depo
sita non negare. in vsuris peccuniam non ha
bere. sorori culpam ex corde dimittere. scan
dala nulli apponere. tribulantibus consolatio
nē p̄bē. Infirmatibꝝ ministrare. detrahētī alti
nō osentire. & a detrahēte se penitꝝ abstinē
Dñica virgo. in ecclia cū silentio stae debz. et
nihil legis doceat. ap̄z audi loquentē. mulieres

ait in ecclesiis taceant. turpe est mulieribus
loqui in ecclesiis. Item ait. mulieres in silentio
discant. Item. mulieribus docere non permittit.
Si ergo mulieribus turpe est docere. aut in ecclesia
loqui. quanto magis virginibus. quam castitatis deo
promissae. curam professioque ostendit. ut eas magis
alio in bonis operibus imitent. **D**ominica virgo. ne
quod prave aut scurrile. vel simulate loquitur. et omnem mendacium
ex ore suo penitus eradiceat. loquen-
tes enim mendacium dominus perdet. ut in
quinto psalmo david. & eius filius in libro sa-
pientie docet. **D**ominica virgo. quantum fi-
dem debet in omnibus exhibere. tantum caueat iu-
rare de his que egerit. propter veritatem con-
firmendam. iuramenta persolvere. **N**e in toto
aut omnino iuretur. dominum agnoscat in
euangelis premonentem. **D**onica virgo furta
fraudesque facere. aut falsa testimonia dicere. aut ea
facientibus consentire caueat. quia ea committentes
beatus paulus obiurgat. **D**onica virgo contra omnes
sonos musicae arte plures contra cuncta cantica
secularia. contra omnia que dulciter delectantur audiri. au-
res. ex corde tuo excludere. ne diabolicum melos
christi de corde tuo abscedat amore. **D**onica virgo

mōtibz flexibusq; saltātium cimbaliſtriaꝝ
vel timpaniſtriaꝝ. oīmg; virilium ludicroꝝ.
quantū potes vultū tuum auerte. ne cuiuslibz
eozꝝ repentino amoris telo percuffa. grauit̄
incipias interire. **D**ominica virgo. non tantū
ſupbiā ne litiget. caueat. ſed etiā a ſupbiētibz
ac litigantibus. quantū poteſt ꝑcul abſcedat.
ſuperbis enim deus reſiſtit. humilibz autem
dat gratiam. **S**alomon in prouerbis clamat
Dominica virgo. nec ſermonis iactantia. nec
diuitiis. nec generis nobilitate. ſe debet ex
tollere. ſed in humilitate et paupertate ſpūs.
cristo accepta debet qm̄ diu vixerit ꝑmanere
In iudicio enim dei nō natales. ſed actus ꝑ
prij penſabunt. ex quibz ſinguli mercedē ſic
gesserunt nō ſicut nati ſunt. reportabūt. **D**o
minica virgo. vigilias funebres. vel ceteras
que in priuatis domibz eueniunt debet effu
gere. vbi precipue ſine diſcretione ſexus con
mixti cōueniunt. **D**ominica virgo. que ſm ꝑ
prias vires nulli porrigit. non poteſt dei an
cilla dici vꝛ credi. ſed vt breuiter dicā. **D**omi
nica virgo que pudoris ſui domino ꝑmiſſi cu
ſtodiā gerit. nitatur. nec in ceſſu notabili. nec

nutu aut dicto molli. nec ociositate vbi. nec cor
pore. nec mente. det oio peccare. et quo q iam
monedis vginibz sacris dicta sut. credimus
posse sufficere. ex quibz pceptis etiā dei suis.
vl laicis cuctis oueniat obseruare. Ia debemz
ad vinolēcie cūmā enumerāda venire. et docē
ebrietatē cūcta vicia supare. Ipsis pmo virgī
nibz ebrietas. castitate etiā pmissa. cōplē nō
pmittit. qā scē pollicitacōi. in vtroq; sexu ini
mica sēper existit. & ideo ebrietas pudori co
mes esse non pot. quia nec castitas fuit aliqñ
socioa temulencie. **S**obrietas in feminis ad tē
rā deponit aspectū. **E**brietas aut amisso pudore.
inuerecundos erigit vultz. **S**obrietas aut
cū sūma trepitacōe irrephensibile. & cū silē
cio pximū emittit verbū. **E**brietas v̄ inpudo
ratū fac femie & hmonē & vultū. elicit nāq;
et extorquet ebrietas. ifandā et iuerecūdā de
oibz se habentibz vocē. & cui subriperit p
auditatē nimietas vini. nllm pot habē tacē
di pudorē. ex q magis temulēcia cōseqt mem
broz ifirmitas. **E**t ita fit. vt sicuti nauis q va
lidissimis maris fluctibz scoplo illisa ommuit
ita feie corpus ac mēs: grādi vini pcella illisa

membris omnibus dissoluatur. **N**am que naturaliter firma figere non potest gradiendo vestigia: quemadmodum incedere valebit. cum vini fuerit ingenti procella percussa: lassabunda gressu ac imminens semper. cum tortis oculis resupina aut inclita ceruice famula regente pedisseque de temulentie sue culpa. **I**bi sanitas et cura domus nulla. vel familie gubernatio. lingua balbuciens sermonis officio praeuat. aut in vocem prorumpere volens. non tantum non intelligit. sed etiam ab audientibus deridet. **E**st enim mente aliena & sui omnino nescia. cui cultus capitis vergit in partem. & seminudum monstrat videntibus crinem & omni ex parte dimissum. a conspicientibus erubescit. et quod demum agat ignorat. piclita in tali sine dubio pudor & omne secretum quod sobrietas in feminis custodit. temulencia publicat. **Q**ue cum vini fuerit vertigine capta lectoque praestrata. circumsolare sibi cunctos conspicit parietes. culminaque domos in imo. & ima in altum putat esse porrecta. & velut sepulta sono recipit. lectisternia vero que ab infancia otumeliosis deformantur. a cunctis feminis vel ancillis. non iam occultis sed

videntibus cachinnis • talis dñe temulentia
deridetur • sic itaq; transeunte tempore • &
ebrietatis vicio permanente • de eius corde
omnis euolat timor • nec correctionem • nec
terrorē • sepe obiurgantis viri cogitat aut vi
gorem. Item quotidie neglecta domo • illap
sum tempus ornatq; quotidianq; i tantum de
stituitur • vt semper sibi maritus eius mortē
exoptet • cuius labor gubernatioq; subtili do
mina quotidie minuit • & in lapsum venit.
Non est cum qua quippiam de cura domus
conferatur • vt in meli9 aliquid disponat • quia
speciem vxoris & nomen tantū non mores
ostendit • nihil ea disponente • maritalis quo
tidie cura • non sine tristitia fatigat • quia ve
lut iuncti vehiculo boues • si vnus conari sub
onere cesset • alte9 conatu disrūpet. **V**inolē
tia iugiter dñe • subtractis loco9 clauib9 • oia
tēptant • celario9q; plenitudo • furtis quoti
die seruilib9 inanit • indisciplineq; familie
clamorib9 • ois domo p̄strepit • lanificii v̄ • aut
negligens • aut nulla • aut abhoīnabilis efficit
cura • tali enī domie • acilla magis clarior • atq;
amabilior erit q̄ capaci9 poculū porrexit nō q̄

pensum integrum ante vesperas assignauerit
Coccinos enim aut varios prusinosque colores in
vino. non in tunicis delectat. & non vestium
faciendarum. sed vini querit illa mensuram
non tuende castitatis telis ad texendum oculos
erigit. qui visum tele. olim de domo per
ebrietatem amisit. quas telas ancillis occian-
tibus subtraxit. & texendas araneis dedit.
hec cum cibos capit vix comedendo semetipsum
panis attingit. & pocula deuicens absorbit.
& propterea pulmento sibi cathaplasmata
querit. **H**ec quomodo diu vigilauerit. bibet. aut si
dormierit. sitis somnum ei abrumpit. **S**ed
adhuc quid immoror. si ebrietatis uolo cuncta
vicia narrare. ante a me tempus deficit. cum
potiora in ecclesiastico salomonis. spiritus
sanctus clamat. dicens. mulier ebria. ira ma-
gna est. & contumelia. & impitudo eius non teget.
& de utroque sexu multos aut exterminat vinum. et
interu prudentiam absorbet ebrietas. **E**t iteque vi-
num multum potatum irritationes. & iras. & ruinas
multas facit. **E**t item amaritudo anime vinum multum
potatum. quare ut finem ebri faciam. summatim cuncta per-
stringam. **P**er hoc enim vinum castitati subreptum est

& plurime a corruptoribꝫ turbe decepte sūt
multe virgines etiam impellente uino thori
genitalis oblite. pudiciciā suā ad alteris de-
derunt. & mechis de morte pacte sunt ma-
ritorꝫ. qm̄ plures impellente uino precipites
indecentis se conuentibꝫ polluerūt. & de ge-
nitoribꝫ aut genitricibꝫ. de filiis aut filiabꝫ
de fratribꝫ aut sororibꝫ. de generis aut nu-
ribus. nefando ut dictū est concubitu sibi fi-
lios genuerunt. **P**er uinolentiā enī plurimi
plurimeqꝫ a sancto pioqꝫ pposito exciderunt
& sui obliti. amissis honoribꝫ ignobiles re-
manferunt. & sedibꝫ patriis profugi. uitam
non ubi sumplerunt finierunt. **P**er hoc enim
uinū. fortes ab infirmis elisi sunt. & in mor-
te qm̄ plures ictu muliebri prostrati. & in
uicti exercitus. uino dominante extincti sūt.
& seruitutis iugo subiecti. innumerabiles iu-
gū dominacōis diu recusantes. uinolentia in
alienū redegit arbitriū. assuetudie uini qm̄
plures in insaniā conuersi sunt. & mētis du-
rāte insania ab huāna sūt dūlacōe seiuncti. &
ferina morte cōsumpti. **Q**uā p̄les. uini immode-
ratꝫ excessꝫ ex diuitibꝫ pauperes reddit. &

egenos. **I**nfiniti numero. vino impellente. iusta impiarum homicidia commiserunt. quam plurime vrbes. diu obsesse nec capte. custodibus vino somnoque sepultis. ab hostibus patefacte sunt. & incendiis concremate. & alia multa nefanda & immunera. quibus per ebrietatis vicia mundus ipse tunc frequenter vexatus sit. **Q**uare rex si de dominicis vel secularibus libris. velle ad singula exempla personarum per quas res geste sunt perferre. enormitas libri. legentibus fastidium attulisset. **N**os tamen in hoc opere. propterea sacerdotibus & leuitis vituperationem simul & admonitionis initium facimus. ne ab hac inuentione. qua cunctos huic vicio deditos. de dominica correptione contumdimus. immunes facere forte clericos. aut dei ministros facere viderimus. quibus magis conuenit. ut qui populum a diuisis culpis abstinere docent. ne aliquod viciū aut culpam cadant. cuncta obseruatione procurant. & eos iusta incipacione apostolus obiurgat dicens. **E**stis autem homo homo qui iudicas eos qui tibi agunt & facis ea. quoniam tu effugies iudicium dei. Item qui alium doces te ipsum non doces qui ab hostiaris idola sacrilegium facis & cetera quibus arguet eos qui a vicinis

quibus prohibent. ipsi se non abstinent. & i
quo alios iudicant. se ipsos condemnant. Qua
re omnibus clericis & in diuersis huius m̄di
dignitatibus cōstitutis. hunc libellū frequē
tius lectitandum suademus. vt cum moribꝫ
bonis & sobrietate deo gratus quis profece
rit. de correptione nostra in domino deo le
tus semp exultet. agens deo gratias per do
minum nostrum hiesum cristum. cui est ho
nor & gloria in secula seculorum Amen

ExPLICIT liber Sancti Augustini ad virgines

